

PATVIRTINTA
Šiaulių r. Gruzdžių lopšelio-darželio „Puriena“
direktorius 2017 m. spalio 13 d.
įsakymu Nr. V-81(1.7)

ŠIAULIŲ R.GRUZDŽIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „PURIENA“ VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių r.Gruzdžių lopšelio-darželio „Puriena“ (toliau – Lopšelis-darželis) viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) tikslas – nustatyti Lopšelio-darželio viešųjų pirkimų (toliau – pirkimai) planavimo, organizavimo, atlikimo ir kontrolės tvarką vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), kitais įstatymais, Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (toliau – Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas), kitais Viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinamaisiais teisės aktais.

2. Planuodamas ir atlikdamas pirkimus, vykdydamas pirkimo sutartis ir nustatydamas pirkimų organizavimo kontrolės priemones Lopšelis-darželis užtikrina atliekamų pirkimų teisėtumą, lygiateisiškumą, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų laikymąsi, strateginių ir kitų Lopšelio-darželio veiklos planų įgyvendinimą, sutartinių įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi.

3. Organizuojant pirkimus Lopšelyje-darželyje, turi būti racionaliai naudojamos Lopšelio-darželio lėšos ir Lopšelio-darželio darbuotojų, atliekančių viešųjų pirkimų procedūras (toliau – darbuotojai), darbo laikas, laikomasi konfidencialumo ir nešališkumo reikalavimų.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Lopšelio-darželio paskyros informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ naudotojas – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ asmuo, kuris yra atsakingas už pirkimo sutarties vykdymą, galintis priimti sprendimus dėl gautų sąskaitų faktūrų, įvesti ir tvirtinti sąskaitų faktūrų kopijas, tvarkyti savo nustatymus paskyroje.

Lopšelio-darželio pirkimų vidaus kontrolė – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas asmuo atsakingas už prevencinę pirkimų kontrolę atlieka patikras ir teikia išvadas – Lopšelio-darželio vadovui apie galimas klaidas ar pažeidimus bet kuriame pirkimų proceso etape, siekiant užkirsti jiems kelią ateityje bei užtikrinti su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą ir tinkamą – Lopšelio-darželio pirkimų organizavimą;

Ekspertas – asmuo, turintis specialias žinias ar patirtį, reikalingą rengiant pirkimo dokumentus (pvz. technines specifikacijas, pasiūlymų ekonominio naudingumo vertinimo kriterijus ir pan. sąlygas) arba nagrinėjant ir vertinant tiekėjų paraiškas ar pasiūlymus;

Pirkimų iniciatorius – Lopšelio-darželio vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, kuris nurodo poreikį įsigyti reikalingų prekių, paslaugų arba darbų ir užpildo pirkimo paraišką-užduotį (šio Aprašo 1 priedas). Pirkimų iniciatoriumi skiriamas nepriekaištingos reputacijos asmuo, kuris privalo pasirašyti patvirtintos formos nešališkumo deklaraciją (šio Aprašo 3 priedas) ir konfidencialumo pasižadėjimą (šio Aprašo 4 priedas);

Pirkimų organizatorius – Lopšelio-darželio vadovo įsakymu paskirtas darbuotojas, kuris, pagal Pirkimo iniciatoriaus parengtą ir Lopšelio-darželio vadovo patvirtintą pirkimo paraišką-užduotį (šio Aprašo 1 priedas), organizuoja ir atlieka mažos vertės pirkimus, kai tokių pirkimų neturi atlikti Viešojo pirkimo komisija;

Pirkimų planas – pagal šio Aprašo 5 priedą Lopšelio-darželio parengtas ir Lopšelio-darželio vadovo įsakymu patvirtintas einamaisiais biudžetiniais metais planuojamų vykdyti prekių, paslaugų ir darbų pirkimų sąrašas;

Pirkimų suvestinė – Lopšelio-darželio parengta informacija apie biudžetiniais metais planuojamus vykdyti pirkimus, kuri turi būti paskelbta Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje;

Pirkimų žurnalas – Lopšelio-darželio nustatytos formos dokumentas (popieriuje ar skaitmeninėje laikmenoje (šio Aprašo 6 ir 7 priedai)), skirtas registruoti Lopšelio-darželio atliktus pirkimus;

Prekių, paslaugų ar darbų poreikio sąrašas (toliau – Pirkimų sąrašas) – Pirkimų iniciatoriaus parengta susisteminta informacija apie ateinančiais biudžetiniais metais reikalingas pirkti prekes, paslaugas ir darbus;

Prevencinę pirkimų organizavimo ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekantis asmuo (toliau – prevencinę kontrolę atliekantis asmuo) – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas atsakingas asmuo, vykdamas pirkimų stebėjimo procedūrą, patikrinimą ir suderinimą, taip pat prevencinę Lopšelio-darželio sudarytų pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę;

Rinkos tyrimas – kokybinės ir kiekybinės informacijos apie realių bei potencialių prekių, paslaugų ir darbų pasiūlą (tiekiėjus (įskaitant ir rinkoje veikiančias Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytas įstaigas ir įmones), jų tiekiamas prekes, teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus, užimamą rinkos dalį, kainas ir pan.) rinkimas, analizė ir apibendrintų išvadų rengimas, skirtas sprendimams, susijusiems su pirkimais, priimti;

Tiekėjų atrankos pažyma – nustatytos formos dokumentas (šio Aprašo 2 priedas), pildomas pirkimo organizatoriaus mažos vertės pirkimo atvejais ir pagrindžiantis jo priimtų sprendimų atitikti Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams;

Už Lopšelio-darželio paskyros administravimą CVP IS sistemoje atsakingas asmuo (toliau – CVP IS administratorius) – Lopšelio-darželio vadovo įgaliotas darbuotojas, turintis teisę tvarkyti duomenis apie Perkančiąją organizaciją ir jos darbuotojus (pirkimų specialistus, Ekspertus ir kt.);

Už pirkimo dokumentų rengimą ir jų laikymosi priežiūrą atsakingas asmuo – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas darbuotojas, atsakingas už pirkimų organizavimo tvarkos nuo pirkimo planavimo iki pirkimo sutarties įvykdymo nustatymą Lopšelyje-darželyje, Lopšelio-darželio vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais, parengimą, derinimą ir paskelbimą, taip pat kitų Lopšelio-darželio dokumentų, privalomų skelbti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka, paskelbimo priežiūrą;

Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingas asmuo – darbuotojas, kuris įgyvendina ir vykdo pirkimo sutarties nuostatas, nurodytas pirkimo sutartyje. Šias funkcijas atlieka Pirkimų iniciatorius, jeigu Lopšelio-darželio vadovas nepaskiria kito darbuotojo atsakingu už pirkimo sutarties vykdymą;

Už pirkimų atlikimą naudojantis Centrinės perkančiosios organizacijos elektroniniu katalogu atsakingas asmuo – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas pirkimų organizatorius, kuriam viešoji įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra, atliekanti Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) funkcijas, suteikia prisijungimo duomenis prie elektroninio katalogo CPO.lt™ (toliau – CPO elektroninis katalogas);

Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo – Lopšelio-darželio vadovo paskirtas darbuotojas, atsakingas už biudžetiniais metais numatomų pirkti Lopšelio-darželio reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų plano bei pirkimų suvestinės sudarymą ir jų paskelbimą, o taip pat už pirkimų apskaitą.

Viešojo pirkimo komisija – Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu sudaryta Nuolatinė viešųjų pirkimų komisija ar Specialiai pirkimui sudaryta viešojo pirkimo komisija.

5. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos yra apibrėžtos Viešųjų pirkimų įstatyme, kituose pirkimus reglamentuojančiuose teisės aktuose.

6. Procedūros, nedetalizuotos šiame Apraše, yra vykdomos vadovaujantis kitais norminiais teisės aktais.

7. Pasikeitus šiame Apraše minimiems teisės aktams, taikomos aktualios tų teisės aktų redakcijos nuostatos.

II SKYRIUS

LOPŠELIO-DARŽELIO VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS IR JUOSE DALYVAUJANTYS ASMENYS

8. Lopšelio-darželio vadovas yra atsakingas už Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų laikymąsi Lopšelyje-darželyje. Siekdamas sukurti efektyvią, nuolat tobulinamą pirkimų procedūrą, kad laikydamasis teisės aktų Lopšelis-darželis galėtų įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, ir racionaliai naudotų tam skirtas lėšas, Lopšelio-darželio vadovas:

8.1. patvirtina Aprašą, paskiria atsakingus asmenis ir Lopšelio-darželio pirkimų eigą nuo pirkimų poreikio formavimo iki pirkimo sutarties įvykdymo, arba, jeigu pirkimo sutartis nebuvo sudaryta – iki pirkimo procedūros pabaigos;

8.2. nustato pirkimų procese dalyvaujančių asmenų funkcijas, teises, pareigas ir atsakomybę;

8.3. patvirtina standartines dokumentų (konfidencialumo pasižadėjimo, nešališkumo deklaracijos, biudžetiniais metais reikalingų pirkti prekių, paslaugų ar darbų sąrašo, Tiekėjų atrankos pažymos, pirkimų žurnalų, Pirkimo paraiškos-užduoties (toliau – Paraiška) ir kt. dokumentų, susijusių su pirkimais) formas;

9. Šiame Apraše yra apibrėžtos pirkimų procese dalyvaujančių asmenų funkcijos ir atsakomybė:

9.1. Pirkimų iniciatoriaus;

9.2. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingo asmens;

9.3. Už pirkimų dokumentų rengimą ir jų laikymosi priežiūrą atsakingo asmens;

9.4. Pirkimų organizatoriaus;

9.5. Viešojo pirkimo komisijos;

9.6. Už Lopšelio-darželio paskyros administravimą CVP IS sistemoje atsakingo asmens;

9.7. Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingo asmens;

9.8. Už pirkimų atlikimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingo asmens;

9.9. Lopšelio-darželio paskyros informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ naudotojo;

9.10. Prevencinę pirkimų organizavimo ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekančio asmens.

10. Lopšelyje-darželyje gali būti paskirti visi šio Aprašo 9 punkte išvardyti asmenys arba tam tikros jų funkcijos gali būti pavestos vienam ar keliems asmenims.

11. Pirkimų iniciatoriaus funkcijos ir atsakomybė:

11.1. atlieka rinkos tyrimą (išskyrus ypatingos skubos pirkimus ar kitus Lopšelio-darželio teisės aktuose nustatytus atvejus);

11.2. rengia laisvos formos prekių, paslaugų ir darbų poreikių pagrindimą (toliau – Poreikių pagrindimas);

11.3. viešojo pirkimo procedūroms atlikti šiame Apraše nustatyta tvarka pildo Pirkimo paraišką-užduotį, kurios forma pateikta šio Aprašo 1 priede, ir prie jos prideda reikalingus dokumentus;

11.4. rengia sutarties projektą ir derina su Šiaulių rajono savivaldybės švietimo paslaugų centro juristu;

11.5. gavęs iš Viešojo pirkimo komisijos ar Pirkimų organizatoriaus duomenis apie atlikto viešojo pirkimo rezultatus, organizuoja pirkimo sutarties parengimo pagal inicijuojant pirkimą parengtą pirkimo sutarties projektą ar pagrindines pirkimo sutarties sąlygas ir sutarties pasirašymo procedūras;

11.6. jeigu Lopšelio-darželio vadovas nepaskiria kito darbuotojo atsakingu asmeniu už pirkimo sutarties vykdymą, vykdo Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingo asmens funkcijas, numatytas šio Aprašo 17 punkte;

11.7. jeigu Lopšelio-darželio vadovas nepaskiria kito darbuotojo atsakingu asmeniu už pirkimo sutarties vykdymą, teikia Už pirkimų planavimą ir apskaitą paskirtam asmeniui duomenis:

11.7.1. apie pirkimo sutarčių, kurios sudarytos įvykdžius to Pirkimų iniciatoriaus inicijuoto pirkimo procedūras, įvykdymą arba nutraukimą;

11.7.2. apie faktinę pirkimo sutarčių vertę su visais privalomais mokesčiais;

11.7.3. jeigu pirkimo sutartis (preliminarioji sutartis) buvo nutraukta ir liko neįvykdyta, nurodoma iki pirkimo sutarties (preliminarijosios sutarties) nutraukimo tiekėjui išmokėta pinigų suma su visais privalomais mokesčiais ir nurodoma, ar pirkimo sutarties (preliminarijosios sutarties) vykdymo metu buvo pritaikytos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės;

11.8. teikia siūlymus Lopšelio-darželio vadovui dėl Lopšelio-darželio vidaus dokumentų, susijusių su viešaisiais pirkimais, pakeitimų ar dėl kitokių pirkimų organizavimo Lopšelyje-darželyje patobulinimo priemonių;

11.9. Pirkimų iniciatorius yra atsakingas už funkcijų, numatytų šiame Apraše, tinkamą vykdymą ir už duomenų, teikiamų kitiems pirkimų procese dalyvaujantiems asmenims, teisingumą.

12. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingo asmens funkcijos ir atsakomybė:

12.1. pagal Pirkimo iniciatoriaus pateiktus Pirkimų planus rengia Lopšelio-darželio einamųjų biudžetinių metų Pirkimų planą bei jo pakeitimus, ir teikia juos tvirtinti Lopšelio-darželio vadovui. Pirkimų plano forma pateikta šio Aprašo 5 priede;

12.2. pagal Lopšelio-darželio vadovo patvirtintą Pirkimų planą rengia Pirkimų suvestinę ir ją ne vėliau negu iki einamųjų biudžetinių metų kovo 15 d., o patikslinus Pirkimų planą – nedelsdamas, skelbia Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka CVP IS priemonėmis ir pateikia Lopšelio-darželio internetinės svetainės administratoriui paskelbti Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje <http://gruzdziudarzelis.lt/>;

12.3. kiekvieną Lopšelyje-darželyje atliktą pirkimą registruoja Pirkimų žurnaluose, kurių formos pateiktos šio Aprašo 6 ir 7 prieduose;

12.4. pildo CVP IS priemonėmis Viešųjų pirkimų įstatymo 96 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytą visų per kalendorinius metus atliktų pirkimų ataskaitą, ir teikia ją Viešųjų pirkimų tarnybai;

12.5. yra atsakingas už funkcijų, numatytų šiame Apraše, tinkamą įvykdymą.

13. Už pirkimų dokumentų rengimą ir jų laikymosi priežiūrą atsakingo asmens funkcijos ir atsakomybė:

13.1. atlieka nuolatinę teisės aktų, reglamentuojančių pirkimus, ir jų pakeitimų stebėseną;

13.2. rengia (tikslina) Lopšelio-darželio viešųjų pirkimų organizavimo, atlikimo ir vykdymo kontrolės tvarkos aprašą ir kitus su viešaisiais pirkimais susijusius vidaus dokumentus;

13.3. tikrina Lopšelio-darželio vidaus dokumentų, susijusių su pirkimais, atitiktį galiojantiems teisės aktams ir, esant poreikiui, rengia jų pakeitimus, Lopšelio-darželio vadovo nustatyta tvarka juos derina ir teikia tvirtinti Lopšelio-darželio vadovui;

13.4. vykdo kitų dokumentų, privalomų skelbti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka, paskelbimo priežiūrą;

13.5. organizuoja viešųjų pirkimų komisijos narių, Ekspertų, Pirkimo organizatorių, Pirkimų iniciatorių nešališkumo deklaracijų ir konfidencialumo pasižadėjimų pasirašymus;

13.6. konsultuoja Lopšelio-darželio darbuotojus, dalyvaujančius viešųjų pirkimų procedūrose, atitinkamų procedūrų vykdymo ar dokumentų rengimo klausimais;

13.7. analizuoja darbuotojų, dalyvaujančių visuose pirkimų proceso etapuose, poreikį ir teikia siūlymus Lopšelio-darželio vadovui dėl už pirkimų planavimą atsakingo asmens, pirkimų organizatoriaus, Viešojo pirkimo komisijos (-ų) ir kitų Lopšelio-darželio pirkimų organizavimo sistemoje dalyvaujančių asmenų skyrimo;

13.8. užtikrina pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalies bei Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 21.4.4 punkto nuostatas nurodytų dokumentų paskelbimą CVP IS;

13.9. yra atsakingas už funkcijų tinkamą vykdymą.

14. Pirkimų organizatoriaus funkcijos ir atsakomybė:

14.1. pagal Pirkimų iniciatoriaus suformuotas ir Lopšelio-darželio vadovo patvirtintas Pirkimo paraiškas-užduotis atlieka mažos vertės pirkimus Apraše nustatytais atvejais ir tvarka;

- 14.2. kai apklausa vykdoma raštu ir sudaroma raštiška pirkimo sutartis, rengia jo atliekamų mažos vertės viešųjų pirkimų dokumentus Apraše ir Viešųjų pirkimų įstatymo numatytais atvejais;
- 14.3. atlieka tiekėjų apklausą, įvertina gautus pasiūlymus ir nustato laimėjusį pasiūlymą;
- 14.4. šiame Apraše nustatyta tvarka pildo, ir Lopšelio-darželio vadovui teikia tvirtinti Tiekėjų atrankos pažymą;
- 14.5. tvarko savo atliktų viešųjų pirkimų dokumentus ir juos perduoda Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakinam asmeniui;
- 14.6. privalo pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaracijas;
- 14.7. yra atsakingas už funkcijų, numatytų šiame Apraše, tinkamą įvykdymą.

15. Viešojo pirkimo komisijos funkcijos ir atsakomybė nustatyta Viešojo pirkimo komisijos darbo reglamente. Nustatant jos funkcijas, atsižvelgiama į Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2006 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1S-73 „Dėl Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijų patvirtinimo“. Viešojo pirkimo komisijos nariai privalo pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaracijas.

16. Už centro paskyros administravimą CVP IS atsakingo asmens funkcijos ir atsakomybė:

- 16.1. atsako už CVP IS esančių duomenų apie Lopšelio-darželio aktualumą ir teisingumą;
- 16.2. administruoja Lopšelio-darželio darbuotojams suteiktas teises;
- 16.3. yra atsakingas už tinkamą funkcijų vykdymą.

17. Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingo asmens funkcijos ir atsakomybė:

- 17.1. koordinuoja (organizuoja) sutartyse, už kurių vykdymo priežiūrą jis yra atsakingas, numatytų Lopšelio-darželio įsipareigojimų vykdymą;
- 17.2. prižiūri sutartyse, už kurių vykdymą jis yra atsakingas, nustatytų prekių pristatymo, darbų atlikimo ar paslaugų teikimo terminų ir sutartinių kainų laikymąsi;
- 17.3. prižiūri sutartyse, už kurių vykdymą jis yra atsakingas, nustatytų prekių, paslaugų ar darbų kiekių, kokybės bei kitų reikalavimų atitikimo laikymąsi. Jeigu pirkimo sutartyje nustatyta, kad prekių, paslaugų ar darbų kiekių, kokybės bei kitų reikalavimų atitikimo kontrolę (priėmimo procedūras) atlieka komisija ar dalyvauja ir kiti reikalingą kompetenciją turintys asmenys (ekspertas ar pan.), koordinuoja tokių procedūrų organizavimą;
- 17.4. prižiūri sutartyse, už kurių vykdymą jis yra atsakingas, kitų kontrahento įsipareigojimų laikymąsi;
- 17.5. inicijuoja ar teikia siūlymus dėl sutarčių, už kurių vykdymą jis yra atsakingas, pratęsimo, sutarčių sąlygų keitimo, nutraukimo ar pirkimo sutartyse numatytų prievolių įvykdymo užtikrinimo būdų taikymo kontrahentui bei rengia su tuo susijusių dokumentų projektus;
- 17.6. yra atsakingas už tinkamą funkcijų vykdymą.

18. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais prekių, paslaugų ir darbų pirkimai turi būti vykdomi naudojantis CPO elektroniniu katalogu, kai jame siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka Lopšelio-darželio poreikius ir Lopšelis-darželis negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodamas lėšas. Ši nuostata netaikoma, kai atliekamas neskelbiamas mažos vertės pirkimas, kurio sutarties vertė mažesnė kaip 10 000 Eur be PVM.

19. Už pirkimų atlikimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingo asmens funkcijos ir atsakomybė:

- 19.1. prekių, paslaugų ar darbų poreikio formavimo etape, kreipiantis Pirkimų iniciatoriui, derina galimybę prekes, paslaugas ar darbus įsigyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu,
- 19.2. tikrina Pirkimo iniciatoriaus pateiktus motyvus atlikti pirkimą nesinaudojant CPO elektroniniu katalogu;
- 19.3. teikia informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais naudojantis CPO elektroniniu katalogu Lopšelio-darželio atliktus pirkimus Už pirkimų planavimą atsakingam asmeniui arba kitam asmeniui, Lopšelio-darželio vadovo įgaliotam pildyti ir teikti Viešųjų pirkimų tarnybai visų per

kalendorinius metus atliktų pirkimų, kai pagal preliminariąsias pirkimų sutartis sudaromos pagrindinės sutartys, bei mažos vertės pirkimų ataskaitą.

20. Lopšelio-darželio paskyros informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ naudotojo funkcijos ir atsakomybė:

- 20.1. tikrina gautas sąskaitas faktūras, priima sprendimus dėl gautų sąskaitų faktūrų;
- 20.2. įveda ir tvirtina sąskaitų faktūrų kopijas;
- 20.3. spausdintas sąskaitų faktūrų kopijas teikia vizuoti Lopšelio-darželio vadovui;
- 20.4. tvarko savo nustatymus paskyroje;
- 20.5. yra atsakingas už tinkamą jam pavestų užduočių ir funkcijų vykdymą.

21. Prevencinę pirkimų organizavimo ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekančio asmens funkcijos ir atsakomybė:

21.1. tikrina Viešojo pirkimo komisijos ar Pirkimo organizatoriaus parengtus prevenciniam patikrinimui atrinktus pirkimo dokumentus, jų patikslinimus, paaiškinimus bei pataisymus ir rengia Aprašo 8 priede patvirtintos formos patikros lapą, kurį pateikia Lopšelio-darželio vadovui;

21.2. stebėtojo teisėmis (be balso teisės) gali dalyvauti Viešojo pirkimo komisijos ir Pretenzijų nagrinėjimo komisijos podėdžiuose;

21.3. analizuoja Lopšelio-darželio organizuojamų pirkimų dokumentus ir atlieka galimų rizikos veiksnių vertinimą;

21.4. Lopšelio-darželio vadovui teikia pasiūlymus kaip tobulinti Lopšelio-darželio atliekamas pirkimų procedūras, prevencinės kontrolės priemones.

22. Ekspertų poreikį vykdant konkrečius viešojo pirkimo procedūras nurodo Pirkimų iniciatorius rengdamas Pirkimo paraišką-užduotį arba Lopšelio-darželio vadovui nurodo viešojo pirkimo komisijos pirmininkas. Kai Ekspertu numatytas asmuo yra Lopšelio-darželio darbuotojas, jis paskiriamas dalyvauti vykdant konkrečius pirkimo procedūrose. Įsakymus dėl Ekspertų paskyrimo ir atšaukimo rengia Lopšelio-darželio vadovas. Kai Lopšelyje-darželyje nėra darbuotojo, turinčio konkrečiam viešajam pirkimui atlikti reikalingų žinių ar patirties, Ekspertas gali būti kviečiamas iš kitos organizacijos, arba atliekamas reikalingų viešųjų pirkimų konsultacinių paslaugų viešasis pirkimas.

III SKYRIUS

PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO PROCEDŪROS PAGAL ETAPUS

23. Lopšelio-darželio pirkimų organizavimo priemonės ir procedūras, jų apimtį nustato Lopšelio-darželio vadovas, atsižvelgdamas į prevencinės kontrolės priemones, pirkimų procese dalyvaujančių asmenų teiktas pastabas, vidaus, išorės audito ir pirkimų kontrolę atliekančių institucijų teiktas išvadas, pastebėjimus, siūlymus ir rekomendacijas bei įvertinęs galimas rizikas ir numatomas pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės sąnaudas organizuojant Lopšelio-darželio pirkimus.

24. Šiame Apraše pateikiamos galimos pirkimų organizavimo priemonės ir procedūros, apimančios visus su pirkimais susijusių procesų etapus nuo pirkimų poreikio formavimo iki pirkimo (pirkimo sutarties) rezultato įvertinimo.

PIRMASIS SKIRSNIS

LOPŠELIO-DARŽELIO PREKIŲ, PASLAUGŲ IR (AR) DARBŲ POREIKIO FORMAVIMO ETAPAS

25. Lopšelio-darželio reikmėms reikalingų pirkti prekių, paslaugų ar darbų poreikį formuoja Pirkimų iniciatoriai.

26. Kiekvienas Pirkimų iniciatorius iki kiekvienų biudžetinių metų sausio 15 d. raštu pateikia Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingam asmeniui Pirkimų planą einamiesiems biudžetiniams metams. Jeigu biudžetiniais metais iškyla poreikis atlikti pirkimą (-us), kuris (-ie) nebuvo įtrauktas

(-i) į patvirtintą Pirkimų planą, Pirkimų iniciatorius privalo parengti ir pateikti Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingam asmeniui Pirkimų plano patikslinimą, nurodydamas reikalingą (-us) pirkimą (-us).

27. Pirkimų iniciatorius, rengdamas Pirkimų planą, turi:

27.1. atlikti rinkos tyrimą, reikalingą potencialiems tiekėjams nustatyti, numatomi pirkimo vertei apskaičiuoti ir įvertinti galimybę pirkimą atlikti iš Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytą statusą turinčių tiekėjų;

27.2. įvertinti galimybę prekes, paslaugas ir darbus įsigyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu ir pirkimų pagrindime nurodyti vieną iš toliau pateiktų siūlymų:

27.2.1. pirkimą vykdyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu, kai jame siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka Pirkimo iniciatoriaus suformuotus poreikius ir pirkimas negali būti atliktas efektyvesniu būdu racionaliai naudojant lėšas;

27.2.2. atlikti pirkimą nesinaudojant CPO elektroniniu katalogu ir pateikti argumentuotą motyvaciją, kad CPO elektroniniame kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai neatitinka Lopšelio-darželio poreikių arba kad Lopšelis-darželis gali pirkimą atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama lėšas;

27.3. įvertinti galimybę atlikti pirkimą CVP IS priemonėmis;

27.4. pateikti Pirkimų planą užpildant šio Aprašo 5 priedą.

ANTRASIS SKIRSNIS PIRKIMŲ PLANAVIMO ETAPAS

28. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo, gavęs iš Pirkimų iniciatorių Pirkimų planus, juos patikrina ir sudaro Lopšelio-darželio pirkimų planą, arba patikslina jau parengtą Pirkimų planą ir jį pateikia Lopšelio-darželio vadovui tvirtinti.

29. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo, gavęs Lopšelio-darželio vadovo patvirtintą Pirkimų planą, rengia Pirkimų suvestinę ir ne vėliau negu iki einamųjų biudžetinių metų kovo 15 d. Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ją paskelbia CVP IS priemonėmis ir teikia Lopšelio-darželio internetinės svetainės administratoriui paskelbti Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje.

30. Pirkimų suvestinė rengiama vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 1 dalimi ir Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Informacijos viešinimo CVP IS tvarkos aprašas).

31. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo ne rečiau kaip kas ketvirtį peržiūri patvirtintą Pirkimų planą ir įvertina jame pateiktos informacijos aktualumą.

32. Atsiradus poreikiui einamaisiais biudžetiniais metais tikslinti Pirkimų planą, Pirkimų iniciatorius raštu ir elektroniniu paštu pateikia Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingam asmeniui Pirkimų plano patikslinimą.

33. Pirkimų iniciatorius, tikslindamas Pirkimų planą, turi atlikti visus veiksmus, numatytus šio Aprašo 27 punkte.

34. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo, gavęs iš Pirkimų iniciatoriaus patikslintą Pirkimų planą, atlieka pirkimų plano pakeitimo ar papildymo veiksmus, kaip nurodyta šio Aprašo 28 punkte.

35. Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo, gavęs Lopšelio-darželio vadovo patvirtintą pakeistą ar papildytą pirkimų planą, nedelsdamas patikslina paskelbtą Lopšelio-darželio pirkimų suvestinę ir ją paskelbia Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka CVP IS.

36. Pirkimų suvestinė gali būti nekeičiama, jeigu dėl nenumatytų aplinkybių iškyla poreikis ypač skubiai vykdyti pirkimų suvestinėje nenurodytą pirkimą, arba kai konkretaus pirkimo metu keičiasi informacija, kuri apie šį pirkimą nurodyta pirkimų suvestinėje.

TREČIASIS SKIRSNIS PIRKIMO INICIAVIMO IR PASIRENGIMO JAM ETAPAS

37. Pirkimų iniciatorius, prieš atlikdamas toliau aprašytus veiksmus, patikrina, ar pirkimas buvo įtrauktas į jo parengtą ir už pirkimų planavimą atsakingam asmeniui pateiktą Pirkimų planą.

38. Jeigu pirkimas nebuvo įtrauktas į Pirkimų planą, Pirkimų iniciatorius atlieka veiksmus, nurodytus šio Aprašo 26-27 punktuose.

39. Pirkimų iniciatorius įvertina numatomų pirkti prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutarties maksimalią vertę. Priklausomai nuo numatomos pirkimo sutarties vertės, atlieka šiuos veiksmus:

39.1. **Pirkimo paraiška-užduotis gali būti nepildoma ir rinkos tyrimas gali būti neatliekamas**, kai numatomos sudaryti sutarties vertė perkant prekes, paslaugas yra mažesnė kaip 500 Eur be PVM, o perkant darbus mažesnė kaip 1 500 Eur be PVM ir esant nuo Lopšelio-darželio nepriklausančioms ypatingos skubos aplinkybėms ar kitais Lopšelyje-darželyje teisės aktuose nustatytais atvejais.

39.2. kai numatomos pirkimo sutarties vertė perkant prekes, paslaugas yra didesnė kaip 500 Eur be PVM, o perkant darbus yra didesnė kaip 1 500 Eur be PVM, pirkimo procedūroms atlikti rengia Pirkimo paraišką-užduotį ir parengia pirkimo sutarties projektą, kai sutartis sudaroma raštu. Pirkimų iniciatorius Pirkimo paraiškoje-užduotyje nurodo reikalingas nupirkti prekes, paslaugas ar darbus, jų savybes, kiekius ir apimtis, prekių pateikimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo terminus, sutarties sąlygas, kitą pirkimui atlikti reikalingą informaciją. Pirkimo iniciatoriui rekomenduojama atlikti rinkos tyrimą, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų (įskaitant ir rinkoje veikiančias Viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytą statusą turinčius tiekėjus) skaičiui nustatyti. Jeigu Pirkimo paraiška-užduotis teikiama dėl pirkimo, apie kurį nebus paskelbta – siūlomų kviesti tiekėjų sąrašą ir ketinamų pirkti prekių, paslaugų ar darbų techniniai, estetiniai, funkciniai bei kokybės reikalavimai ir tiekėjo kvalifikacijai bei kompetencijai keliami reikalavimai.

40. Pirkimo paraiškos-užduoties forma yra nustatyta šio Aprašo 1 priede. **Pirkimo iniciatorius** Pirkimo paraiškoje-užduotyje nurodo šias pagrindines pirkimo sąlygas ir informaciją:

40.1. Pirkimo iniciatoriaus pareigas, vardą ir pavardę;

40.2. pirkimo objekto pavadinimą ir jo apibūdinimą, pridėdamas techninę specifikaciją, nurodydamas:

40.2.1. perkamų prekių, paslaugų ar darbų savybes, keliamus techninius, estetinius, funkcinus, kokybės ir kt. reikalavimus;

40.2.2. kokybės ir kitus reikalavimus (pridedama techninė specifikacija), reikalingą kiekį ar apimtį, atsižvelgdamas į visą pirkimo sutarties trukmę su galimais pratęsimais,

40.2.3. kai perkami darbai – darbų kiekių žiniaraštį bei duomenis apie turimus ar reikalingus parengti planus, brėžinius ir kitą projektinę dokumentaciją;

40.3. pirkimo objekto kodą pagal BVPŽ;

40.4. programą, priemonę ar kitą pirkimui reikalingų lėšų šaltinį;

40.5. maksimalią pirkimo vertę;

40.6. prekių pristatymo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo terminus, pirkimo sutarties trukmę, apmokėjimo sąlygas ir kitas reikalingas pirkimo sutarties sąlygas arba prideda pirkimo sutarties projektą;

40.7. siūlomus minimalius tiekėjų kvalifikacijos reikalavimus (nurodoma, jeigu būtina taikyti specifinius reikalavimus, arba galima siūlyti spręsti Viešojo pirkimo komisijai);

40.8. pasiūlymų vertinimo kriterijų;

40.9. siūlomų kviesti tiekėjų sąrašą (jeigu Pirkimo paraiška-užduotis teikiama dėl pirkimo, apie kurį gali būti nepaskelbta vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 31 straipsnio 3 dalies nuostatomis);

40.10. pirkimo pagrindimą jeigu neperkama iš CPO elektroninio katalogo;

40.11. pagal šį Aprašą numato pirkimo atlikimo būdą;

40.12. siūlymą, kam galėtų būti pavesta atlikti pirkimo procedūrą, nurodant vieną iš variantų:

40.12.1. Nuolatinėi viešųjų pirkimų komisijai;

40.12.2. Specialiai pirkimui sudarytai viešojo pirkimo komisijai;

40.12.3. Už pirkimų atlikimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingam asmeniui (nurodyti vardą ir pavardę);

40.12.4. Pirkimo organizatoriui (nurodyti vardą ir pavardę);

40.12.5. Įgalioti kitą perkančiąją organizaciją (nurodyti pavadinimą) atlikti pirkimo procedūras.

41. Užpildyta Pirkimo paraiška-užduotis derinama su Centro vyriausiuoju buhalteriu.

42. Suderinta Pirkimo paraiška-užduotis teikiama tvirtinti Centro vadovui.

43. Patvirtinus Pirkimo paraišką-užduotį, organizuojamos pirkimo procedūros:

43.1. jeigu pirkimo procedūras pavesta atlikti Nuolatinėi viešųjų pirkimų komisijai, Nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos pirmininkas inicijuoja komisijos posėdžius ir pagal Viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentą organizuoja komisijos darbą vykdant pirkimo procedūras;

43.2. jeigu pirkimo procedūras pavesta atlikti Specialiai pirkimui sudarytai viešojo pirkimo komisijai, Specialiai pirkimui sudarytos viešojo pirkimo komisijos pirmininkas inicijuoja komisijos posėdžius ir pagal Viešojo pirkimo komisijos darbo reglamentą organizuoja komisijos darbą vykdant pirkimo procedūras;

43.3. jeigu pirkimo procedūras atlikti įgaliojama kita perkančioji organizacija, tai parengiami Pirkimo paraiška-užduotis ir įgaliojimas toms užduotims vykdyti. Pirkimo procedūras iki pirkimo sutarties sudarymo vykdo įgaliotoji perkančioji organizacija;

43.4. jeigu pirkimo procedūras pavesta atlikti Pirkimų organizatoriui, pirkimo procedūras atlieka Lopšelio-darželio vadovo paskirtas Pirkimų organizatorius.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PIRKIMO ATLIKIMO ETAPAS

44. Tiekėjų CVP IS priemonėmis pateiktas pastabas dėl techninių specifikacijų projektų (jei skelbiama) Viešojo pirkimo komisija perduoda techninių specifikacijų projektą parengusiam Pirkimų iniciatoriui, kuris nagrinėja gautas pastabas dėl pirkimo techninės specifikacijos projekto, įvertina pateiktų pastabų ir pasiūlymų svarbą, atitiktį Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimams ir priima sprendimą dėl techninių specifikacijų patikslinimo ar keitimo.

45. Pirkimo procedūras atlieka:

45.1. Pirkimų organizatorius, kai mažos vertės pirkimo numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertė neviršija 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) be PVM;

45.2. Viešojo pirkimo komisija, kai numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertė viršija 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) be PVM.

46. Kai Lopšelio-darželio vadovo nurodymu pirkimo procedūras atlieka Viešojo pirkimo komisija (toliau – Komisija), atliekami toliau nurodyti veiksmai (juos informant posėdžių protokolais):

46.1. atliekant pirkimą pagal įgaliojimus, parenkamas pirkimo būdas;

46.2. atsižvelgiant į Pirkimų iniciatoriaus parengtoje Pirkimo paraiškoje-užduotyje pateiktus duomenis ir dokumentus (techninių specifikacijų, pirkimo sutarties projekto ar pagrindinių sąlygų, techninio projekto dokumentaciją ar pan.) rengiami pirkimo dokumentai;

46.3. jei atliekamas skelbiamas pirkimas, pirkimo dokumentai kartu su skelbimu teikiami

CVP IS priemonėmis Viešųjų pirkimų tarnybos bei Viešųjų pirkimų įstatymo II skirsnyje nustatyta tvarka;

46.4. Viešųjų pirkimų tarnybai informavus apie tai, kad skelbimas neatitinka Skelbimų teikimo Viešųjų pirkimų tarnybai tvarkos ir reikalavimų skelbiamai viešųjų pirkimų informacijai, Komisijos sekretorius arba kitas paskirtas Komisijos narys taiso Viešųjų pirkimų tarnybos nurodytus netikslumus ir, jei reikia, pirkimo dokumentus;

46.5. Komisijos sekretoriui arba kitam paskirtam Komisijos nariui pataisius pirkimo dokumentus, Komisija:

46.5.1. toliau atlieka visus pirkimo veiksmus, numatytus Viešųjų pirkimų įstatyme ar Apraše;

46.5.2. Pirkimo procedūrų atlikimo metu atsiradus aplinkybėms, kurių negalima buvo numatyti, Komisija gali inicijuoti pirkimo procedūrų nutraukimą ir priimti sprendimą dėl pirkimo procedūrų nutraukimo.

46.6. Priėmus sprendimą nutraukti pirkimo procedūras, Komisijos sekretorius arba kitas paskirtas Komisijos narys apie pirkimo procedūrų nutraukimą praneša visiems suinteresuotiems tiekėjams.

47. Pirkimo procedūras atliekant naudojantis CPO elektroniniu katalogu, Už pirkimų atlikimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingas asmuo pagal Pirkimų iniciatoriaus nurodytas sąlygas CPO elektroniniame kataloge užpildo užsakymo duomenis ir išsiunčia užsakymą paskelbti.

48. Pirkimą atliekant Pirkimų organizatoriui, Pirkimų organizatorius:

48.1. Apraše nustatyta tvarka atlieka pirkimo procedūras ir užpildo Tiekėjų atrankos pažymą. Tiekėjų atrankos pažyma gali būti nepildoma kai prekių, paslaugų pirkimo vertė yra mažesnė kaip 500 Eur be PVM, o darbų pirkimo vertė – mažesnė kaip 1 500 Eur be PVM. Tokiu atveju Lopšelis-darželis privalo turėti išlaidas pagrindžiančius dokumentus ir pirkimas dokumentuojamas tiek, kiek to reikalauja buhalterinės apskaitos tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai, t.y. PVM sąskaita faktūra ar kiti buhalterinės apskaitos dokumentai;

48.2. Pirkimų organizatorius gali apklausti vieną tiekėją, jeigu:

48.2.1. numatomos pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 3 000 Eur (tys tūkstančiai eurų) be PVM,

48.2.2. atvejais, nurodytais Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 21.2.2, 21.2.5–21.2.20 punktuose;

48.3. kitais, šio Aprašo 48.2 punkte nenurodytais atvejais, turi būti kreipiamasi bent į tris tiekėjus;

48.4. užpildytą Tiekėjų atrankos pažymą derina su užduotį atlikti pirkimo procedūrą nustačiusiu Pirkimų iniciatoriumi. Tiekėjų atrankos pažymą pasirašo Pirkimų organizatorius ir teikia patvirtinti Lopšelio-darželio vadovui.

49. Kiekvienas atliktas pirkimas registruojamas Pirkimų žurnaluose. Tai atlieka Už pirkimų planavimą ir apskaitą atsakingas asmuo.

PENKTASIS SKIRSNIS PIRKIMO SUTARTIES SUDARYMO ETAPAS

50. Atlikus pirkimo procedūras ir priėmus sprendimą žodžiu ar raštu sudaryti pirkimo sutartį, pirkimo sutarties sudarymas organizuojamas priklausomai nuo to kas atliko pirkimo procedūras:

50.1. kai pirkimo procedūras atliko Pirkimų organizatorius:

50.1.1. pirkimo sutartį sudarant žodžiu, Pirkimų organizatorius praneša tiekėjui, kad pagal jo pasiūlymą sudaroma pirkimo sutartis ir nurodo vykdyti sutartį pagal pateiktą pasiūlymą;

50.1.2. pirkimo sutartį sudarant raštu, Pirkimų organizatorius atlieka veiksmus, susijusius su tiekėjų informavimu apie pirkimo rezultatus, pirkimo sutarties rengimu, derinimu iki sutarties pasirašymo. Pirkimų organizatorius privalo užtikrinti, kad būtų perduoti Pirkimo iniciatoriui visi pirkimo sutartį sudarantys dokumentai ir sutarties priedai (jeigu jų yra);

50.2. kai pirkimo procedūras vykdė Komisija, Komisijos sekretorius arba kitas Komisijos pirmininko įpareigotas Komisijos narys:

50.2.1. pagal pirkimo rezultatus ir pirkimo dokumentuose pateiktą pirkimo sutarties projektą arba pagrindines pirkimo sutarties sąlygas parengia galutinį pirkimo sutarties projektą su jos priedais, kurie neturi būti rengiami po sutarties pasirašymo, derina su Šiaulių rajono savivaldybės švietimo paslaugų centro juristu;

50.2.2. Viešųjų pirkimų įstatyme ar Apraše nustatyta tvarka pakviečia Tiekėją, su kuriuo bus sudaryta pirkimo sutartis, ir nurodo terminą, iki kurio Tiekėjas turi pasirašyti pirkimo sutartį.

50.3. Kai pirkimo procedūras atliko Už pirkimų vykdymą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingas asmuo, jis atlieka tokius veiksmus:

50.3.1. CPO tinklalapyje pasirodžius įvykusio pirkimo rezultatams, kai yra nurodytas laimėjęs tiekėjas ir CPO tinklalapyje yra patalpinta parengta pirkimo sutartis su laimėjusiu tiekėju:

50.3.1.1. atspausdina parengtą sutartį ir jos priedus, popieriniuose egzemplioriuose įrašo reikalingus duomenis apie Lopšelio-darželio vardu pasirašantį asmenį ir apie Lopšelio-darželio kontaktinį asmenį;

50.3.1.2. pirkimo sutartį teikia pasirašyti Lopšelio-darželio vadovui;

50.3.1.3. Lopšelio-darželio vadovo pasirašytą pirkimo sutartį teikia užregistruoti sutarčių registre;

50.3.1.4. ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pirkimo rezultatų paskelbimo CPO elektroniniame kataloge, Lopšelio-darželio pasirašytą ir užregistruotą pirkimo sutartį perduoda ar išsiunčia pasirašyti kitai sutarties šaliai;

50.3.1.5. kontroliuoja, ar kita sutarties šalis laiku (per 5 darbo dienas gavęs sutartį) pasirašė pirkimo sutartį ir grąžino pasirašytą Lopšelio-darželio egzempliorių (originalą), taip pat (jei tai buvo numatyta sutartyje) ar pateikė sutarties įvykdymo užtikrinimą;

50.3.2. CPO tinklalapyje pasirodžius informacijai, kad pirkimas neįvyko, apie tai informuoja Pirkimų iniciatorių;

50.4. Kai pirkimo procedūras pagal Lopšelio-darželio įgaliojimą atliko kita perkančioji (įgaliotoji) organizacija, Pirkimų iniciatorius, gavęs iš perkančiosios (įgaliotosios) organizacijos pagal jos atliktų pirkimo procedūrų rezultatus parengtą pirkimo sutartį su jos priedais, atlieka šiuos veiksmus:

50.4.1. pirkimo sutartį su jos priedais patikrina ir teikia pasirašyti Lopšelio-darželio vadovui ir kitai (-oms) sutarties šaliai (-ims);

50.4.2. šalių pasirašytą pirkimo sutartį su jos priedais teikia užregistruoti Sutarčių registre.

51. Už pirkimų dokumentų rengimą ir jų laikymosi priežiūrą atsakingas asmuo pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalies bei Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo 21.4.4 punkto nuostatas paskelbia atitinkamus dokumentus CVP IS priemonėmis.

52. Lopšelio-darželio paskyros informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ sukurti naudotojai yra atsakingi už konkrečių sutarčių vykdymo kontrolę.

53. Lopšelio-darželio vadovas gali pavesti Pirkimų organizatoriui, Komisijai ar Pirkimų iniciatoriui pateikti jam detalesnę informaciją ir (ar) paaiškinimus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS PIRKIMO SUTARTIES VYKDYMO ETAPAS

54. Lopšelio-darželio ir tiekėjo įsipareigojimų vykdymo, pristatymo (atlikimo, teikimo) terminų laikymosi koordinavimą (organizavimą), taip pat prekių, paslaugų ir darbų atitikties pirkimo sutartyse numatytiems kokybiniais ir kitiems reikalavimams stebėseną atlieka atitinkamą pirkimą inicijavęs Pirkimų iniciatorius arba Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingas asmuo.

55. Pirkimų iniciatorius arba Už pirkimo sutarties vykdymą atsakingas asmuo, pastebėjęs pirkimo sutarties vykdymo trūkumus ar esant kitoms svarbioms aplinkybėms, gali raštu kreiptis į Lopšelio-darželio vadovą, siūlydamas taikyti kontrahentui pirkimo sutartyje numatytų prievolių

įvykdymo užtikrinimo būdą (-us), taip pat inicijuoti pirkimo sutarties nutraukimą joje nustatytais pagrindais.

56. Jeigu pirkimo sutartyje nenumatyta pasirinkimo galimybė dėl jos pratęsimo, o prekių tiekimas ar paslaugų teikimas yra būtinas Lopšelio-darželio funkcijoms atlikti, Pirkimo iniciatorius turi numatyti jų pirkimą ateinančiais biudžetiniais metais.

57. Jeigu pirkimo sutartyje numatyta pasirinkimo galimybė dėl jos pratęsimo, Pirkimo iniciatorius, atsižvelgęs į pirkimo sutartyje numatytą įsipareigojimų laikymąsi ir atlikęs tyrimą pirkimo sutarties objekto rinkos kainai nustatyti, įvertina pirkimo sutarties pratęsimo tikslingumą.

58. Nustačius, kad yra tikslinga pratęsti galiojančią pirkimo sutartį, Pirkimo iniciatorius parengia susitarimą dėl pirkimo sutarties pratęsimo ir teikia pasirašyti Lopšelio-darželio vadovui bei tiekėjui ar rangovui ir perduoda registruoti sutarčių registre.

59. Nustačius, kad Lopšeliui-darželiui nėra naudinga pratęsti galiojančią pirkimo sutartį, Pirkimų iniciatorius einamųjų biudžetinių metų pabaigoje naująjį pirkimą įtraukia į Pirkimų planą ateinantiems biudžetiniams metams.

60. Lopšelio-darželio vadovas gali priimti sprendimą nepratęsti pirkimo sutarties ir pavesti Pirkimų iniciatoriui šiame Apraše nustatyta tvarka inicijuoti naują pirkimą.

61. Visais atvejais, kai vykdant sudarytą pirkimo sutartį atsiranda poreikis keisti tam tikras sutartyje nustatytas sąlygas, pirkimo sutarties pakeitimą inicijuoja Pirkimų iniciatorius.

62. Inicijuodamas pirkimo sutarties sąlygų keitimą, Pirkimų iniciatorius turi nustatyti, ar pirkimo sutarties pakeitimas galimas pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

63. Pirkimų iniciatoriui nustačius, kad numatomų keisti nustatytų pirkimo sutarties sąlygų keitimas neprieštarauja Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio nuostatomis:

63.1. parengia susitarimo dėl pirkimo sutarties sąlygų keitimo projektą;

63.2. derina jį su Lopšelio-darželio juristu;

63.3. suderintą susitarimą dėl pirkimo sutarties pakeitimo ir jo priedus teikia pasirašyti Lopšelio-darželio vadovui ir kitai sutarties šaliai;

63.4. abiejų šalių pasirašytą susitarimą dėl pirkimo sutarties pakeitimo ir jo priedus perduoda registruoti Sutarčių registre.

64. Pirkimų iniciatoriui nustačius, kad numatomų keisti nustatytų pirkimo sutarties sąlygų keitimas negali būti atliktas Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, Pirkimų iniciatorius, priklausomai nuo konkrečios situacijos, raštu kreipiasi į Lopšelio-darželio vadovą, siūlydamas taikyti kontrahentui pirkimo sutartyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimo būdą (-us), jei tam yra teisinis pagrindas, ir (arba) inicijuoti pirkimo sutarties nutraukimą joje nustatytais pagrindais, ir inicijuoja naują pirkimo procedūrą, kaip nustatyta Viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 5 dalyje.

65. Tiekėjui neįvykdžius pirkimo sutartyje nustatytų įsipareigojimų, Pirkimų iniciatorius teikia siūlymą Lopšelio-darželio vadovui dėl pirkimo sutarties nutraukimo ar joje numatytų prievolių įvykdymo užtikrinimo būdų taikymo tiekėjui.

66. Jei Pirkimų iniciatorius nustato, kad pirkimo objektas, jo techniniai, funkciniai, kiekybiniai, kokybės reikalavimai atitinka pirkimo sutartyje nustatytas sąlygas, tačiau pažeisti prievolių užtikrinimo terminai ar kitos pirkimo sutartyje nustatytos neesminės sąlygos ir prievolės yra įvykdytos netinkamai, priėmimo-perdavimo akte nurodo nustatytus trūkumus, jį pasirašo ir teikia siūlymą Lopšelio-darželio vadovui dėl pirkimo sutartyje numatytų prievolių įvykdymo užtikrinimo būdų taikymo tiekėjui.

67. PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros, kreditiniai ir debetiniai dokumentai bei avansinės sąskaitos pagal raštu sudarytas pirkimo sutartis turi būti teikiamos informacinės sistemos

„E. sąskaita“ priemonėmis, kaip nustatyta Viešųjų pirkimų įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje. Pirkimų iniciatorius, kuris yra Lopšelio-darželio paskyros informacinėje sistemoje „E. sąskaita“ naudotojas, gavęs PVM sąskaitą faktūrą, sąskaitą faktūrą, kreditinius ir debetinius dokumentus ar avansinę sąskaitą, gautą dokumentą patikrina, nustačius trūkumus – grąžina patikslinti ar atmeta, o nesant trūkumų – priima, kaip skelbiama informacinės sistemos „E. sąskaita“ naudotojo instrukcijoje.

68. Pirkimo sutartį nutraukus dėl Tiekėjo padaryto esminio sutarties pažeidimo, Už pirkimų organizavimą ir organizavimo priežiūrą atsakingas asmuo, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 91 straipsnio reikalavimus ne vėliau kaip per 10 dienų CVP IS priemonėmis skelbia informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusį ar netinkamai ją įvykdžiusį Tiekėją.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

69. Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka.

PRIEDAI:

- 1 priedas. Pirkimo paraiška-užduotis.
  - 2 priedas. Tiekėjų atrankos pažyma.
  - 3 priedas. Nešališkumo deklaracija.
  - 4 priedas. Konfidencialumo pasižadėjimas.
  - 5 priedas. Biudžetiniais metais numatomų pirkti Lopšelio-darželio reikmėms reikalingų prekių, paslaugų ir darbų planas.
  - 6 priedas. Biudžetiniais metais atliktų pirkimų registracijos žurnalas.
  - 7 priedas. Biudžetiniais metais atliktų pirkimų pagal įgaliojimus registracijos žurnalas.
  - 8 priedas. Viešųjų pirkimų organizavimo patikros lapas.
-

ŠIAULIŲ R.GRUZDŽIŲ LOPŠELIS-DARŽELIS „PURIENA“

TVIRTINU:

Šiaulių r. Gruzdžių l/d „Puriena“
Direktorius

2000-00-00

PIRKIMO PARAIŠKA-UŽDUOTIS

2000-00-00

Pirkimo iniciatorius	
Pirkimo objekto pavadinimas ir kodas pagal BVPŽ (kategorija)	
Trumpas objekto aprašymas, ketinamų pirkti prekių, paslaugų ar darbų savybės, kokybės ar techniniai reikalavimai	
Reikalingas kiekis ar apimtys, atsižvelgiant į visą pirkimo sutarties trukmę su galimais pratęsimais	
Planuojama maksimali sutarties vertė eurais ir lėšų šaltinis	
Numatoma pirkimo sutarties trukmė, atsižvelgiant į visus galimus pratęsimus <i>(nurodyti trukmę dienomis / mėnesiais / metais arba numatomą sutarties pradžios ir pabaigos datą)</i>	
Prekių pristatymo ar paslaugų, darbų atlikimo terminai <i>(nurodyti terminus dienomis / mėnesiais / metais arba galutinę datą iki kada sutartis turi būti įvykdyta):</i>	
Siūlomi minimalūs tiekėjų kvalifikacijos reikalavimai <i>(nurodoma, jeigu būtina taikyti specifinius reikalavimus, arba galima siūlyti spręsti viešojo pirkimo komisijai)</i>	
Pasiūlymų vertinimo kriterijus	☐ Kainos. ☐ Sąnaudos (kurios apskaičiuojamos pagal gyvavimo ciklo sąnaudų metodiką, aprašytą Viešųjų pirkimų įstatymo 56 straipsnyje). ☐ Kaina ar sąnaudų ir kokybės santykis, nurodant, ar bus vertinama kaina, ar sąnaudos, <i>(atsižvelgiama į kriterijus, susijusius su pirkimo objektu, įskaitant kokybinius, aplinkosaugos ir (arba) socialinius kriterijus (pvz., techninius pranašumus, estetines ir funkcines charakteristikas, prieinamumą, tinkamumą visiems vartotojams, socialines, aplinkosaugines ir inovatyvias charakteristikas bei sąžiningos prekybos sąlygas; pirkimo sutarčiai įvykdyti paskirtų darbuotojų organizavimą, kvalifikaciją ir patirtį, kai tai daro reikšmingą įtaką pirkimo sutarties kokybei; garantinę priežiūrą ir techninę pagalbą, pristatymo sąlygas (pvz., pristatymo datą, procesą, trukmę arba įvykdymo laikotarpį)),</i>

	vertinant (nurodyti): 1. 2.
Siūlomų kviesti tiekėjų sąrašas (jeigu paraiška paduodama dėl pirkimo, apie kurį gali būti neskelbta, ir kai pirkimas nevykdomas per CPO)	
Siūlomų kviesti tiekėjų sąrašo pagrindimas (įskaitant ir rinkoje veikiančias Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nurodytą statusą turinčius tiekėjus)	
Pirkimo pagrindimas (nurodyti, ar pirkimas įtrauktas į metinį pirkimų planą; pateikiami argumentai, jeigu atsisakoma pirkti iš CPO elektroninio katalogo; ir pan.)	
Priedama:	☐ Techninė specifikacija; ☐ Pirkimo sutarties projektas; ☐ Kiti dokumentai (sąmatiniai skaičiavimai, planai, brėžiniai, projektai, kiekių žiniaraščiai ir kiti dokumentai išvardinti): 1. 2.
Numatomas pirkimo būdas (Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašo (VPOTA) punktai kuriais vadovaujantis atliekamas pirkimas)	VPOTA .....
Siūlymas, kam galėtų būti pavesta atlikti pirkimo procedūrą	☐ Nuolatinei viešųjų pirkimų komisijai ☐ Specialiai pirkimui sudarytai viešojo pirkimo komisijai: ☐ Už pirkimų atlikimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu atsakingam asmeniui _____ (nurodyti vardą ir pavardę) ☐ Pirkimų organizatoriui _____ (nurodyti vardą ir pavardę). ☐ Įgalioti kitą perkančiąją organizaciją _____ (nurodyti pavadinimą)

_____
(pirkimo iniciatoriaus pareigos)

_____
(parašas)

_____
(vardas ir pavardė)

Pirkimo paraiška-užduotis pirkimui suderinta
vyriausioji buhalterė
Janina Kadienė

_____
(parašas, data)

TIEKĖJŲ ATRANKOS PAŽYMA

Trumpas pirkimo objekto aprašymas, ketinamų pirkti prekių, paslaugų ar darbų savybės, kokybės ar techniniai reikalavimai:

Tiekėjai apklausti žodžiu arba raštu.

Apklausti tiekėjai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas, telefonas, faksas ir pan.	Siūlymą pateikusio asmens pareigos, vardas, pavardė
1.			
2.			
3.			

Tiekėjų siūlymai:

Eil. Nr.	Tiekėjo pavadinimas	Siūlymo data	Siūlymo charakteristikos		
			(nurodyti konkrečias charakteristikas)	Pasiūlymo atitikimas techninius reikalavimus (atitinka / neatitinka)	Pasiūlymo kaina, Eur
1.					
2.					
3.					

1. NUSTATAU pasiūlymų eilę:

Eil. Nr.	Dalyvis	Pasiūlymo kaina, Eur	Pastabos
1.			
2.			
3.			

2. NUSTATAU, kad laimėjo dalyvio _____ pasiūlymas. Pasiūlymų eilė pranešta žodžiu ar raštu. Jeigu įvertinti mažiau nei 3 tiekėjų siūlymai, to priežastys: _____

Pažymą parengė pirkimų organizatorius:

_____
 (pareigos, vardas ir pavardė) (parašas) (data)

Pažyma suderinta su pirkimų iniciatoriumi:

_____
 (pareigos, vardas ir pavardė) (parašas) (data)

TVIRTINU:

_____
 (pareigos, vardas ir pavardė) (parašas) (data)

A.V.

(perkančiosios organizacijos arba perkančiojo subjekto pavadinimas)

(asmens vardas ir pavardė)

NEŠALIŠKUMO DEKLARACIJA

20__ m. _____ d. Nr. _____

Būdamas _____, pasižadu:

(viešajame pirkime ar pirkime atliekamų pareigų pavadinimas)

1. Objektyviai, dalykiškai, be išankstinio nusistatymo, vadovaudamasis visų tiekėjų lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, abipusio pripažinimo ir skaidrumo principais, atlikti man pavestas pareigas (užduotis).

2. Nedelsdamas raštu pranešti perkančiosios organizacijos arba perkančiojo subjekto (toliau kartu – pirkimo vykdytojas) vadovui ar jo įgaliotajam atstovui apie galimą viešųjų ir privačių interesų konfliktą, paaiškėjus bent vienai iš šių aplinkybių:

2.1. pirkimo procedūrose kaip tiekėjas dalyvauja man artimas asmuo arba juridinis asmuo, kuriam vadovauja toks asmuo;

2.2. aš arba man artimas asmuo:

2.2.1. esu (yra) pirkimo procedūrose dalyvaujančio juridinio asmens valdymo organų narys;

2.2.2. turiu(-i) pirkimo procedūrose dalyvaujančio juridinio asmens įstatinio kapitalo dalį arba turtinį įnašą jame;

2.2.3. gaunu(-a) iš pirkimo procedūrose dalyvaujančio juridinio asmens bet kokios rūšies pajamų;

2.3. dėl bet kokių kitų aplinkybių negaliu laikytis 1 punkte nustatytų principų.

3. Man išaiškinta, kad:

3.1. man artimi asmenys yra: sutuoktinis, mano ir mano sutuoktinio tėvai (itėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai;

3.2. pirkimo vykdytojui gavus pagrįstos informacijos apie tai, kad galiu būti patekęs į intereso konflikto situaciją ir nenusišalinau nuo su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo, pirkimo vykdytojo vadovas ar jo įgaliotasis atstovas sustabdo mano dalyvavimą su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo procese ar jo stebėjime ir atlieka mano su pirkimu susijusios veiklos patikrinimą. Pirkimo vykdytojas, nustatęs, kad patekau į interesų konflikto situaciją, pašalina mane iš su atitinkamu pirkimu susijusių sprendimų priėmimo proceso ar jo stebėjimo. Jei nustatoma, kad į interesų konflikto situaciją patekau atlikdamas stebėtojo funkcijas, pirkimo vykdytojas apie mano atžvilgiu priimtą sprendimą informuoja instituciją ar įstaigą, įgaliojusią mane stebėtojo teisėmis dalyvauti viešojo pirkimo komisijos posėdžiuose;

3.3. turiu užpildyti privačių interesų deklaraciją, kaip tai numato Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas.*

* Šis reikalavimas taikomas viešojo pirkimo komisijos nariams, asmenims, perkančiosios organizacijos vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus viešuosius pirkimus, ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams nuo 2018 m. sausio 1 d.

(Viešajame pirkime ar pirkime
atliekamų pareigų pavadinimas)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(perkančiosios organizacijos arba perkančiojo subjekto pavadinimas)

(Asmens, dalyvaujančio/vykdančio viešojo pirkimo procedūrose(-as), vardas ir pavardė)

KONFIDENCIALUMO PASIŽADĖJIMAS

20__ m. _____ d.

Aš _____

(vardas ir pavardė)

1. Pasižadau:

1.1. saugoti ir tik įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais tikslais ir tvarka naudoti visą su pirkimu susijusią informaciją, kuri man taps žinoma;

1.2. man patikėtus dokumentus saugoti tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti;

1.3. nepasilikti jokių man pateiktų dokumentų kopijų.

2. Man žinoma, kad su pirkimu susijusią informaciją, kurią Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatos numato teikti pirkimo procedūrose dalyvaujančioms arba nedalyvaujančioms šalims, galėsiu teikti tik įpareigotas pirkimo komisijos ar perkančiosios organizacijos vadovo ar jo įgalioto asmens. Konfidencialią informaciją galėsiu atskleisti tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais.

3. Man išaiškinta, kad konfidencialią informaciją sudaro:

3.1. informacija, kurios konfidencialumą nurodė tiekėjas ir jos atskleidimas nėra privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus;

3.2. visa su pirkimu susijusi informacija ir dokumentai, kuriuos Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nuostatos nenumato teikti pirkimo procedūrose dalyvaujančioms arba nedalyvaujančioms šalims;

3.3. informacija, jeigu jos atskleidimas prieštarauja įstatymams, daro nuostolių teisėtiems šalių komerciniams interesams arba trukdo užtikrinti sąžiningą konkurenciją.

4. Esu įspėtas, kad, pažeidęs šį pasižadėjimą, turėsiu atlyginti perkančiajai organizacijai ir tiekėjams padarytus nuostolius.

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

(perkančiosios organizacijos arba perkančiojo subjekto pavadinimas)

BIUDŽETINIAIS METAIS NUMATOMŲ PIRKTI REIKALINGŲ PREKIŲ, PASLAUGŲ IR DARBŲ PLANAS

Eil. Nr.	Pirkimo objekto pavadinimas	Kodas pagal BVPŽ (prekės ir darbams) Paslaugų kategorija (paslaugų pirkimui)	Numatomų pirkti prekių kiekiai bei paslaugų apimtys	Numatoma (apytiksliai) pirkimo pradžia	Ketinamos sudaryti pirkimo sutarties trukmė (su pratęsimais)	Ar pirkimas bus vykdomas pagal VPI 23 straipsnio nuostatas	Ar pirkimas bus vykdomas centralizuotai, naudojantis VšĮ CVP agentūros, atliekančios CPO funkcijas, elektroniniu katalogu	Ar pirkimas bus elektroninis ir atliekamas CVP IS priemonėmis	Pirkimo būdas
1	2	3	4	5	6	7	8	11	12

(už pirkimų planavimą atsakingo asmens pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(perkančiosios organizacijos arba perkančiojo subjekto pavadinimas)

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMO PATIKROS LAPAS

20__ m. _____ d. Nr. _____

Eil. Nr.	TIKRINIMO OBJEKTAS	ĮVERTINIMAS
		Taip / Ne / Nenustatyta
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

(atsakingo asmens pareigos)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Tikrinimo pastabos ir išvada.

- 1.
- 2.
- 3.

Patikrą atliko atsakingas už prevencinę pirkimų kontrolę asmuo

---

(pareigos)

(vardas ir pavardė)

(parašas)